

A KUTATÁS ELLENŐRZÉSE.

A kutatás ellenőrzésének főszempontja a segítségnyújtás és a tapasztalatcsere, melynek célja előzetes kritikával és vitával elősegíteni a munkák eredményességét. Az Akadémia saját intézeteit, valamint a Közoktatásügyi Minisztériumhoz tartozó intézetek munkájának egészét ellenőrzi (intézetellenőrzés), a többi tárcákhoz tartozó intézetekben ill. tanszékeken kidolgozásra kerülő akadémiai témákat közvetlenül irányítja és ellenőrzi. Az intézetellenőrzést minden tudományszakban meg kell valósítani, a témaellenőrzést azonban csak a kísérleti tudományokban. Az elméleti tudományok területén az ellenőrzés az elődott, vagy nyomtatásban megjelent munka bírálata útján történik, amit szervezeten kell biztosítani.

II.

Intézetek ellenőrzése

a.) Akadémiai kutatóintézetek.

A kutatóintézetek tudományos munkáját egyrészt az intézet tudományos tanácsa, másrészt az osztályvezetőség megbízásából az illetékes állandó bizottság ellenőrzi.

A tudományos tanácsok a szükséghez mérten, de legelőször meggyőzőenként a helyszínen ellenőrzik és vitatják meg az intézet munkáját, és erről jelentést tesznek az Osztályvezetőségnek.

Az állandó bizottságok az intézetvezető által küldött jelentések alapján, és a helyszínen ellenőrzik a munkát. A helyszíni ellenőrzést a szükséghez képest, vagy az egész bizottság, ill. egy albizottság végzi, vagy kiküld 2-3 tudóst. Az osztály illetékes elődója minden esetben résztvesz az ellenőrzésben. Az akadémiai intézeteket ilyen módon az állandó bizottságok évente legelőször ellenőrzik a helyszínen.

A helyszíni ellenőrzés az intézet egészének tudományos működésére terjed ki, figyelembe véve a tervteljesítést, munkaszellemet, a kutatómunka személyi és anyagi lehetőségeit, a beruházásokat, a műszerek kihasználását, az ösztöndíj sokkal való foglalkozást. A helyszíni ellenőrzés a tapasztalatossere és segítőkészség szellemében történjék, azzal a céllal, hogy a kutatómunka már menetközben is (nem csak befejezés után) megkapja az építő bírálatot.

Az intézetek munkájának értékelésére az illetékes állandó bizottság megvitatja az intézetvezető jelentéseit, valamint a helyszíni ellenőrzés tapasztalatait. Erre az ülésre az intézet vezetőjét és a tudományos tanács elnökét is meg kell hívni. A vita eredményeként kialakult értékelést az osztályvezetőség elé kell terjeszteni, mely ennek alapján az Akadémia Elnökségének számol be az intézet munkájáról. Az Elnökség értékelését közölni kell az intézetvezetővel, ki azt megvitatás céljából intézeti értekezleten bemutatja.

b.) Nem-akadémiai intézetek ellenőrzése.

A Közoktatásügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó intézetek (tanszékek) ellenőrzését az állandó bizottságok végzik a Közoktatásügyi Minisztérium közreműködésével. Az együttműködés biztosítására a Közoktatásügyi Minisztérium illetékes előadója hivatalból tagja a megfelelő állandó bizottságnak.

Az ellenőrzés az intézetvezető jelentései és helyszíni kiszállás útján történik. A helyszíni ellenőrzést az állandó bizottság által kijelölt 1-2 tudós, a Közoktatásügyi Minisztérium illetékes előadója és a szakosztály illetékes előadója végzi, az a.) alatt körülírt módon, azzal az eltéréssel, hogy az értékelést nem kell az Elnökség elé terjeszteni.

A többi minisztériumok felügyelete alá tartozó intézetek (tanszékek) tudományos munkájának ellenőrzése a minisztérium tudományos tanácsának a feladata, amihez az Akadémia állandó bizottságai megadják a szükséges támogatást.

III.

Az akadémiai témák ellenőrzése

Az akadémiai témákat az osztályok, ill. osztályvezetőségek a kísérleti tudományok területén állandóan figyelemmel kísérik és a helyszínen is ellenőrzik. ("Akadémiai témák" az elvi kutatások közül, melyek a tudomány fejlődése, illetve a népgazdaság szükséglete szempontjából alapvető fontosságúak és melyek megvalósítását az Akadémia részletbenően, folyamatosan kívánja irányítani és ellenőrizni.) Egyes akadémiai témák irányítását és ellenőrzését az osztályvezetőség a megfelelő állandó bizottságra ruházhatja át. Évente legalább egyszer azonban az állandó bizottság beszámol az akadémiai témák előhaladásáról az osztályvezetőség előtt.

Az akadémiai témák irányítása és ellenőrzése a téma-vezető beszámoló útján és a helyszínen történik a megfelelő bizottság, illetve annak kiküldöttjei útján.

Az ellenőrzés részleteit az egyes tudomány-szakok jellegének megfelelően az illetékes állandó bizottság javaslatai alapján az osztályvezetőségek dolgozzák ki.

A témafelelős jelentései és a helyszíni kiszállás alapján az állandó bizottság legalább évente kétszer a téma-vezető és az intézet-vezető jelenlétében megvitatja az akadémiai téma előrehaladását, kritikát gyakorol és tanácsot ad a továbbiakra. Az állandó bizottságban lefolyt vita eredményét közölni kell az illetékes intézet vezetőjével az intézet tudomány^{os} ülésén való ismerettség céljából, továbbá az intézmény felettes hatóságával.

Az állandó bizottság évente egyszer közli megállapításait az osztályvezetőséggel. Szükség esetén az osztályvezetőség javaslatot tesz az Elnöknek a téma megváltoztatására, megszüntetésére, esetleg újabb témák beállítására. Az Elnök az érdekelt intézet vezetőjével megvizsgálja a javaslat megvalósításának lehetőségeit.

J a v a s l a t

a kutatómunka, az aspiránsok és az ösztöndíjasok ellenőrzésére.

T á j é k o z t a t ó

- I.
- 1./ Kutatások ellenőrzése
 - a./ akadémiai témák
 - b./ nem akadémiai témák
 - 2./ Ösztöndíjasok ellenőrzése
 - 3./ Aspiránsok ellenőrzése
- II.
- Intézetek ellenőrzése
 - 1./ Akadémiai intézetek ellenőrzése
 - 2./ Nem akadémiai intézetek ellenőrzése
 - a./ KM-hez tartozó intézetek
 - b./ Tudományos tanáccsal rendelkező minisztériumokhoz tartozó intézetek.

I.

1./ Kutatások ellenőrzése.

2./ Akadémiai témák ellenőrzése.

Az akadémiai témákat az osztályok ill. osztályvezetőségek állandóan figyelemmel kísérik. /"Akadémiai témák" az elvi kutatások közül azok, melyek a tudomány fejlődése illetőleg a népgazdaság szükséglete szempontjából alapvető fontosságúak, s melyek megvalósítását az Akadémia részletekbemenően, folyamatosan kívánja irányítani illetőleg ellenőrizni./ Az osztályvezetőségek az egyes akadémiai témák folyamatos figyelemmel kísérését az illetékes állandó bizottságra ruházhatják. Az állandó bizottságnak azonban legalább évente egyszer tájékoztatnia kell az osztályvezetőséget e témákra vonatkozó kutatások előrehaladásáról.

Az akadémiai témák ellenőrzésére az állandó bizottságok javaslata alapján az osztályvezetőségek egy-egy bizottságot jelölnek, melyek a szükséghez képest, de legalább egyszer évente részletesen ellenőrzik a témához tartozó kutatásokat.

Az ellenőrző bizottság néhány akadémikusból vagy levelező tagból, illetve állandó bizottsági tagból, továbbá 1-2 fiatalabb kutatóból áll /docens, osztályvezető, esetleg tapasztalt önálló kutató v. tanársegéd/. / Az osztály illetékes szakelőadója hivatalból tagja az ellenőrző bizottságnak, ő látja el a titkári teendőket.

Az ellenőrzés módja a következő:

A témafelelős - ha az osztályvezetőség megkívánja - két héttel az ellenőrzésre kitűzött idő előtt részletes jelentést tesz az osztálynak, mely azt az ellenőrző bizottság elnökének küldi meg.

dolgozatok ki tévesztés ellenőrzés, ezt v. lapja pro

A bizottság az intézetben részletesen megbeszéli az intézet igazgatójával, a témafelelőssel és a kutatókkal a munkatervet, a téma perspektíváját, a kérdés megoldásának útjait, s a kutatók irodalmi tájékozottságát. Megvitatják továbbá az elért eredményeket s a bizottság tapasztalateserét folytat illetve tanácsokat ad. A bizottság munkája arra is kiterjed, hogy megvannak-e a kutatás személyi és tárgyi feltételei.

A látottak alapján a bizottság megszerkeszti jelentését tapasztalatairól.

A bizottsági jelentést a vizsgált intézet igazgatójának, a bizottság elnökének és esetleg meghívott személyeknek jelenlétében az osztályvezetőségi ill. állandó bizottsági ülésen megvitatják.

A vita lezárása után az osztályvezetőség összefoglalja az eredményeket és az értékelést az érdekelt intézet vezetőjével tudatja abból a célból, hogy azt az intézet tudományos ülésén megvitassa.

Amennyiben nem akadémiai intézetben vagy KM-intézetben folyó kutatásról van szó, az értékelés eredményéről értesíteni kell az illetékes minisztérium kutató tanácsát is. Az értékelést - esetleg rövidítve - közöljük az Osztályközleményekben.

b./ Nem akadémiai témák ellenőrzése.

1./ Az intézet, melyben a témával foglalkoznak, tudományos tanáccsal rendelkező minisztériumhoz tartozik.

Ebben az esetben ez a tanács ellenőrzi a nem akadémiai témákat.

2./ Az intézet, melyben a témával foglalkoznak a KM-hez tartozik.

A KM-et érintő területeken minden állandó bizottságnak hivatalból tagja a KM megbizottja. A nem akadémiai témákat a KM előadója az állandó bizottság által kijelölt 1-2 szakértővel ellenőrzi. A KM-intézményekben folyó nem akadémiai témákat csak az állandó bizottságok vitatják meg s csak az értékelés eredményét viszik osztályvezetőség elé.

2. Ösztöndíjasok ellenőrzése.

Az ösztöndíjas munkáját első fokon és közvetlenül tudományos vezetője /consulense/, ill. az intézet vezetője ellenőrzi. Az ösztöndíjas 1/4 évenként jelentést ad az osztálynak végzett munkájáról és ezt a tudományos vezető véleményezésével látja el.

Az ösztöndíjas munkáját évente kétszer kell ellenőrizni. Az egyik ellenőrzésnek feltétlenül egybe kell esnie annak a témának a helyszíni ellenőrzésével, amelyhez az ösztöndíjas kutatásai kapcsolódnak.

Amennyiben az ösztöndíjas munkája akadémiai témához kapcsolódik - és azt akadémiai bizottság csak egyszer egy évben ellenőrzi a helyszínen - második alkalommal a bizottság titkára ellenőrzi az ösztöndíjast.

Amennyiben az ösztöndíjas munkája nem akadémiai témához kapcsolódik, úgy ellenőrzésére az állandó bizottság kijelöli egy tagját, aki résztvesz a téma ellenőrzésében is és még egyszer a helyszínen vizsgálja meg az ösztöndíjas munkáját.

- 3 -

Az akadémiai bizottságok titkárai ill. az állandó bizottságoknak ösztöndíjasok ellenőrzésével megbízott tagjai folyamatosan beszámolnak az állandó bizottságoknak az ösztöndíjasok működéséről. Az állandó bizottságok egyes kiemelkedő eredményt elért ösztöndíjast meghívják és részletesen foglalkoznak munkájával.

Az ellenőrzésnek a kutatási terv teljesítésén túl ki kell terjednie az ösztöndíjas egész munkájára, politikai fejlődésére és egész magatartására is.

Az év első hat hónapjában kell dönteni a feltételeesen besorolt ösztöndíjasok ösztöndíja folyósításának megkezdéséről. Ennél későbbi időpontban csak kivételes esetben lehet ösztöndíjat január 1.-től visszamenőleg folyósítani, de lehet folyósítani július 1.-től. A folyósítás megkezdésének elbírálása a fentiekhez hasonló módon történik. Az ösztöndíjas jelentése és az ellenőrzés alapján a bizottság javaslatot tesz az osztályvezetőségnek az ösztöndíj folyósítására.

Az ösztöndíjasok jutalmazásának alapja ugyancsak a bizottságok véleménye. A jutalom feltétele, hogy az ösztöndíjas munkájának egy összefüggő egységet képező részét eredménnyel lezárja. Az ösztöndíjas és vezetője a 1/4 évi jelentéstől függetlenül bármikor bejelentheti, hogy az ösztöndíjas munkájában jutalomra méltó eredményt ért el. Ilyenkor az ösztöndíjas felelős alaposan megvizsgálja az eredményt és javaslatot tesz a bizottságnak arra vonatkozóan, hogy az eredmény indokolja-e a jutalom adását, ill. javaslatot tesz a jutalom összegére. A bizottság határozatát az osztályvezetőség elé terjeszti, amely az osztály egész területének ismeretében dönt a jutalom kérdésében. Döntése az Elnökség jóváhagyása után lesz jogerőssé.

A szakelőadók és a személyzeti előadó félévenként legalább egyszer folytassanak beszélgetést minden ösztöndíjossal.

Az ösztöndíj összegének felemelése évközben nem lehetséges.

Az ösztöndíj jelentőségének kidomborítására minden osztály közölje az ösztöndíjasok névsorát az Osztályközleményekben.

Abban az esetben, ha az ösztöndíjas nem végez megfelelő munkát, vagy más szempontból nem akadémiai ösztöndíjashoz méltó magatartást tanúsít, az osztályvezetőség a bizottság javaslatára vagy saját kezdeményezéséből az ösztöndíj folyósításának időleges vagy végleges megszüntetésére javaslatot tesz az Elnökségnek.

3./ Aspiránsok ellenőrzése.

Az aspiráns munkájának ellenőrzéséért a TMB felelős. A TMB ezt a munkáját a vizsgáztató bizottságok, az egyetemek és a kutatóintézetek aspiránsfelelősei, valamint a TMB titkárság megfelelő szakelőadója segítségével végzi.

I. Az aspiránsok érdemi munkájának legfontosabb ellenőrző szervei az aspiránsokat vizsgáztató bizottságok. A TMB az osztályok javaslatára az aspiráns felvételek után kijelöli az egyes aspiránsok számára a vizsgáztató bizottságot. Ezen bizottság ellenőrzi az aspiráns munkatervét és a képzés egész időtartama alatt munkáját figyelemmel kíséri, illetve időnként a bizottság tagjai az aspiránsal konzultálnak.

Amennyiben a vizsgabizottság valamely területen nem tudna az aspiránsnak megfelelő segítséget nyújtani, úgy a megfelelő állandó bizottság illetékes tagjával ki kell egészíteni a vizsgáztató bizottságot.

A vizsgáztató bizottság tagjai az aspiráns érdemi munkájával kapcsolatos észrevételeiket félévenként írásban közlik a TMB titkárságával.

II. Az Akadémia osztályai segítséget nyújtanak e munkájában a TMB-nek. Az osztályok feladata

1./ kijelölni azokat a területeket, ahol hazai vagy külföldi /Szovjetunió vagy népi demokráciák/ aspiránsképzésre szükség van,

2./ javaslatot tenni aspiránsvezetőkre,

3./ javaslatot tenni a TMB felé a vizsgabizottságok összetételére,

4./ felülvizsgálni az aspiráns tematikai tervét abból a szempontból, hogy az 1./ pontban megadott szempontoknak megfelelően /Nem feladata az osztályoknak az aspiráns tervének részletes bírálata/.

III. Az aspiránsvezetők félévenként írásban tájékoztatót küldenek a vezetésük alatt dolgozó aspiráns munkájáról. Az aspiránsvezetői jelentést a Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága a tudományos osztály részére tájékoztatásul megküldi.

IV. A TMB titkárságának szakelőadói évenként legalább kétszer, minden egyes aspiránsnal személy szerinti beszélgetést folytatnak. A TMB titkársága az azonos szakterületen, de különböző munkahelyeken dolgozó aspiránsok részére rendszeresen tapasztalatszerét szervez.

Az egyetemek és kutatóintézetek közvetlen ellenőrzése.

V. Amennyiben a KM megvalósíthatónak tartja, nagyobb egyetemeken beállítandó egy rektor-helyettes, az egész egyetem aspiráns problémáinak ellenőrzésére és kézbentartására. Nagyobb karoknál dékán helyettes, a kar aspiráns-problémáinak tekintetében. A rektor helyettesek félévenként jelentést kötelesek adni az egyetem aspiránsainak előrehaladásáról, a munkatervük betartása körüli problémákról stb. a Tudományos Minősítő Bizottság felé.

/Az egyetemek az aspiranturával kapcsolatos jelentései a K.M. egyidejű értesítésével, közvetlenül a Tudományos Minősítő Bizottságnak küldendők. A Tudományos Minősítő Bizottság pedig az aspiránsképzésre vonatkozó rendeleteit ugyancsak a K.M. egyidejű értesítésével közvetlenül küldi meg az egyetemi-felelősöknek./

A kutatóintézetektől, illetőleg az egyetemenektől befutó jelentéseket a Tudományos Minősítő Bizottság továbbítja az Akadémia tudományos osztályainak.

VI. A Szovjetunióban és a népi demokráciákban tanuló aspiránsaink munkáját és eredményeit hasznosítanunk kell a hazai aspiránsképzésünk számára. E célból a kint tanuló aspiránsainktól félévenként részletes tájékoztatást kell kérni munkájukról, hogy az ő tapasztalataikat az itthoni képzésnél hasznosíthassuk.

A levelező aspiránsok munkájának ellenőrzésére később fogunk javaslatot tenni.

Intézetek ellenőrzése.

1./ Akadémiai intézetek ellenőrzése.

Az osztályvezetőségek az ellenőrző bizottságok jelentései alapján évente egyszer a helyszínen ellenőrzik az intézet egészének működését, figyelembe véve az intézet tervteljesítését, szellemét, a beruházásokat, a műszerek kihasználását, a kutató munka anyagi és személyi lehetőségeit. Ez alkalommal képviseltesse magát a Személyzeti Osztály is.

Az intézet munkájának értékelése az előző gazdasági ellenőrzés eredményeire is terjedjen ki.

Az osztályvezetőségek megvitatják az akadémiai intézetek munkáját és erről beszámolnak az Akadémia Elnökségének. Az Elnökségnek arra az ülésre, melyen a beszámolót megvitatja meghívást kap az intézet vezetője.

Kivánatos, hogy az akadémiai intézetekben lehetőleg akadémiai témákat kutassanak. Amennyiben nemcsak akadémiai témákon dolgoznak, ezeket a témákat is annak a bizottságnak kell ellenőriznie, amely az akadémiai témákat ellenőrzi - de kevésbé behatóan.

A vita eredményét közölni kell az intézet vezetőjével /esetleg rövidített formában/ az Osztályközleményekben. Az Elnökség értékelését intézeti értekezleten kell megvitatni.

2./ Nem akadémiai intézetek ellenőrzése.

a./ KM-intézet.

Az állandó bizottságok az ellenőrzési jelentések alapján évente egyszer megvitatják a KM intézetekben folyó kutatómunkát. /Az értékelést közölni kell az osztályvezetőséggel és a KM-mel. A vitára meg kell hívni az intézet vezetőjét.+

b./ A minisztériumnak, melyhez az intézet tartozik, van tudományos tanácsa

Az intézet munkájának értékelését a tudományos tanács végzi el. Ehhez a tanács felhasználja az intézetben folyó akadémiai kutatások, ösztöndíjasok és aspiránsok munkájáról az Akadémiától kapott jelentéseket.

+ Az állandó bizottságok értékelését meg kell vitatni az intézeti értekezleten.

T e r v e z e t .

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsánakszá-
mú határozata a tudományos kutatás irányításáról, szervezéséről
és a Magyar Tudományos Akadémia feladatairól.

A magyar tudományos kutatás szervezetét és irányítá-
sát egységesen kell szabályozni, hogy az irányításért való fe-
lelősség megfelelően érvényesüljön s lehetővé váljék a magyar
kutatómunka összehangolása, valamint a tanszékek tudományos és
gazdasági ellenőrzése.

Eddig az országban folyó tudományos kutatás szervezeti-
leg a Magyar Tudományos Akadémiára összpontosult. Ez az összpön-
tosítás a tapasztalat szerint túlméretezettnek bizonyult s lehe-
tetlenné tette, hogy az 1949. évi XXVII. törvénnyel ujjszerve-
zett Akadémia valóban a magyar tudomány elvi irányítójává váljék.
Mivel az Akadémia az egész magyar tudomány részletekbe menő ér-
demi irányítását nem tudta ellátni, egyes területken nem volt
kielégítő az irányítás, másokon pedig a tárcák szükségszerű irá-
nyító működése folytán kettős vezetés alakult ki. Bonyolítja a
helyzetet az, hogy hazánkban ma még a kutatás tulnyomórészt a
tanszékeken folyik.

Ezért a tudományos kutatás egyre növekvő méretei mel-
lett szükségesnek mutatkozik olyan decentralizálás, amely az
irányítás kettősségét kiküszöböli és lehetővé teszi, hogy az
Akadémia a legfontosabb kérdésekre összpontosítsa erejét, külö-
nös tekintettel a műszaki és mezőgazdasági tudományokra.

Fentiekre tekintettel a Minisztertanács a következőket
határozza el:

I. Általános rendelkezések:

1./ Az Akadémia a magyarországi kutatások elvi kérdé-
seiben irányító szerepet tölt be, közvetlenül azonban csak azok-
kal a feladatokkal foglalkozik, amelyek az Akadémia tudományos
tervéhez tartoznak.

2./ Az Akadémia az évi tudományos terv elkészítése előtt kijelöli azokat a tudományos feladatokat, melyek megoldásának irányításával és ellenőrzésével folyamatosan közvetlenül kíván foglalkozni /akadémiai témák/.

3./ Akadémiai témakul az Akadémia elsősorban azokat az elvi feladatokat jelöli ki, amelyek a tudomány haladása, illetve a népgazdaság fejlesztése szempontjából nagy jelentőségűek.

4./ Az 1. pontban megjelölt feladatok teljesítése céljából az Akadémiának áttekintéssel kell bírnia az országban folyó tudományos kutatásról.

II. A Magyar Tudományos Akadémia kutató intézeteinek irányítása.

1./ Az Akadémia intézetei minden szempontból az Akadémia irányítása alá tartoznak. Feladatuk szocialista építés szükségleteinek megfelelően elvi tudományos feladatok megoldása.

2./ Az Akadémia intézeteit az állandó bizottságokon és az osztályvezetőségeken keresztül irányítja és ellenőrzi.

III. A nem akadémiai intézményekben folyó kutatások irányítása.

1./ Az egyes miniszterek felügyelete alá tartozó intézetekben /tanszékeken/ folyó tudományos kutató munka irányítása céljából az illetékes miniszterek mellett - a közoktatásügyi minisztert kivéve - tudományos tanácsot kell szervezni. A tudományos tanács feladatait, szervezetét és tagjainak számát a Minisztertanács állapítja meg. A tudományos tanács tagjait az illetékes miniszter az Akadémia elnökének meghallgatásával a megfelelő terület kiváló szakemberei közül nevezi ki. Az Akadémiát a tudományos tanácsban az Akadémia elnöke által kijelölt rendes vagy levelező tagja képviseli. Egyébként az Akadémia tagjai a tudományos tanács tagjaként csak az Akadémia elnökének hozzájárulásával nevezhetők ki.

2./ Az egyes miniszterek felügyeletéhez tartozó intézetekben /tanszékeken/ folyó tudományos kutatómunka feltételeinek biztosításáról az illetékes miniszter gondoskodik. E célból a

tudományos tanács felállítása mellett megfelelő adminisztratív szervezetről gondoskodik.

3./ A miniszterek illetékes szervei, illetve tudományos tanácsai tudományos kérdésekben általában az Akadémiával együttműködnek. Fontos elvi tudományos kérdésekben a miniszterek az Akadémiához fordulnak, s annak álláspontját figyelembe veszik.

IV. A közoktatásügyi miniszter felügyeletéhez tartozó intézetekre /tanszékekre/ vonatkozó rendelkezések.

1./ A közoktatásügyi miniszter mellett ezidőszerint tudományos tanácsot felállítani nem kell.

2./ A közoktatásügyi miniszter felügyeletéhez tartozó intézetekben /tanszékeken/ folyó tudományos munka irányításánál a más miniszterek mellett felállított tudományos tanácsok feladatait az Akadémia illetékes állandó bizottságai látják el. Az illetékes akadémiai állandó bizottságoknak hivatalból tagja a közoktatásügyi miniszter képviselője, aki az Akadémia és a minisztérium között összekötőként működik. A tudományos irányításhoz és a kutatás feltételeinek biztosításához szükséges adminisztratív szervezetről a közoktatásügyi miniszter gondoskodik.

3./ A közoktatásügyi miniszter felügyeletéhez tartozó intézetek /tanszékek/ tudományos kutatómunkáját szervezeti szempontból és a nem akadémiai témákat érdemi szempontból is a közoktatásügyi miniszter ellenőrzi illetékes szakelőadója és az akadémiai bizottság által kijelölt szakértők útján. Az akadémiai témák érdemi ellenőrzését ettől függetlenül az Akadémia végzi.

V. Az Akadémia feladatai a tudományos tervek elkészítésével és végrehajtásával kapcsolatban.

1./ Az Akadémia minden év április 30. napjáig előzetesen tájékoztatja az érdekelt minisztereket azokról az akadémiai témákról, amelyeket az illetékes miniszterek felügyeletéhez tartozó intézetekben /tanszékeken/ kíván kidolgoztatni. Az illetékes miniszter az év május 31. napjáig közli a felügyelete

alá tartozó intézetekkel /tanszékekkel/ azokat a témákat, melyeknek kidolgozását a következő évben szükségesnek tartja, beleértve az Akadémia által kijelölteket. Az intézetek /tanszékek/ június 30. napjáig elkészítik kutatási előterveiket, s ezeket az illetékes miniszter elé terjesztik. Az illetékes miniszter az intézményektől kapott előterveket / a témák címeit tárgyak 1-2 soros megjelölésével/ a fontosabbnak tartott feladatok kiemelésével, megküldi az Akadémiának, a bizalmas természetük kivételével. Az Akadémia e tervek alapján kijelöli azokat a tervfeladatokat, melyek a korábban megadott akadémiai témák keretébe tartoznak. Az illetékes miniszterek az akadémiai témákra vonatkozó részletterveket megküldik az Akadémiának és megadják az Akadémia által kívánt egyéb felvilágosításokat.

2./ Az Akadémia a hozzá beküldött tervek vizsgálata során az akadémiai témákon kívül felhívhatja az illetékes miniszter figyelmét olyan nem akadémiai témákra is, amelyek kidolgozását az illetékes miniszter felügyeletéhez tartozó intézetben /tanszéken/ kívánatosnak tartja. Az Akadémia által ilyen módon megjelölt feladatokat a miniszter csak külön indokolással veheti el. Véleménykülönbség esetén az ilyen feladatokat állásfoglalás céljából az Országos Tervhivatal Elnöke elé kell terjeszteni.

3./ Szervezetileg, gazdaságilag, személyi ügyekkel együtt a miniszterek felügyeletéhez tartozó intézetek /tanszékek/ minden feladata, tehát minden akadémiai téma is, az illetékes miniszterhez tartozik. Akadémiai témák tekintetében az Akadémia az illetékes miniszter szerveivel egyetértésben folyamatos iránymutató segítséget ad a végrehajtáshoz. Tudományos szempontból az Akadémia az akadémiai témákat a miniszterek egyidejű értesítése mellett ugyanúgy ellenőrzi bizottságai útján, mint az akadémiai kutatóintézetek akadémiai témáit. Az akadémiai témákat a miniszter - gazdaságilag is - csak az Akadémia elnökével egyetértésben változtathatja meg.

4./ A terven kívüli feladatok /előkisérletek/ szükségleteiről az egyes miniszterek költségvetésében kell gondoskodni.

Az ilyen feladatokra irányuló javaslatok tárgyában az illetékes miniszter dönt. Ha a miniszter határozata elutasító, a javaslatot hivatalból továbbítja az Akadémiához, hogy utóbbi ha szükségesnek látja, támogathassa a tervezett előkísérleteket.

5./ A miniszterek - a közoktatásügyi miniszter kivételével - évente összefoglaló tájékoztatót küldenek az Akadémia elnökének tanszékeik s kutatóintézeteik tudományos eredményeiről.

VI. Az Akadémia feladatköre egyetemi tanári, docensi és egyes tudományos kutatóállások betöltésével kapcsolatban.

1./ Egyetemi tanári kinevezéshez az Akadémia elnökségének, docensi kinevezéshez az Akadémia illetékes osztályvezetőségének hozzájárulása szükséges. Az ilyen állások betöltésére vonatkozó javaslatot összes mellékleteivel együtt az illetékes miniszter a kinevezés előtt az Akadémiához teszi át.

2./ A tanszékekhez beosztott kutatóállások megtervezése - közoktatásügyi miniszter felügyeletéhez tartozó tanszékek tekintetében általában, egyébként pedig az akadémiai témák vonatkozásában - az Akadémia joga s feladata. Ezeket az állásokat az illetékes miniszter költségvetésében kell előirányozni. Betöltésük az Akadémia illetékes osztályával egyetértésben történik. E kutatók munkaideje nem számítható be az oktatási munkaerő szükségletbe.

VII. Vegyes rendelkezések.

1./ A közoktatásügyi miniszter felügyeletéhez tartozó intézetek /tanszékek/ tudományos kutatási költségvetését az Akadémia javaslata alapján a miniszter készítteti el. A többi miniszterek felügyelete alá tartozó intézmények költségvetésében csak az akadémiai témák költségvetését állapítja meg az Akadémia elnöke

2./ Az Akadémia a közoktatásügyi miniszter felügyeletéhez tartozó intézetekkel / tanszékekkel/ tudományos kérdé-

sekben általában, más miniszterek felügyeletéhez tartozó intézetekkel /tanszékekkel/ az akadémiai témák vonatkozásában - a miniszter egyidejű értesítése mellett - közvetlenül érintkezik.

-.-

Budapest, 1952. február 22.